

Kohezijska politika EU v Sloveniji

Mestna občina Kranj, 16. oktober 2025

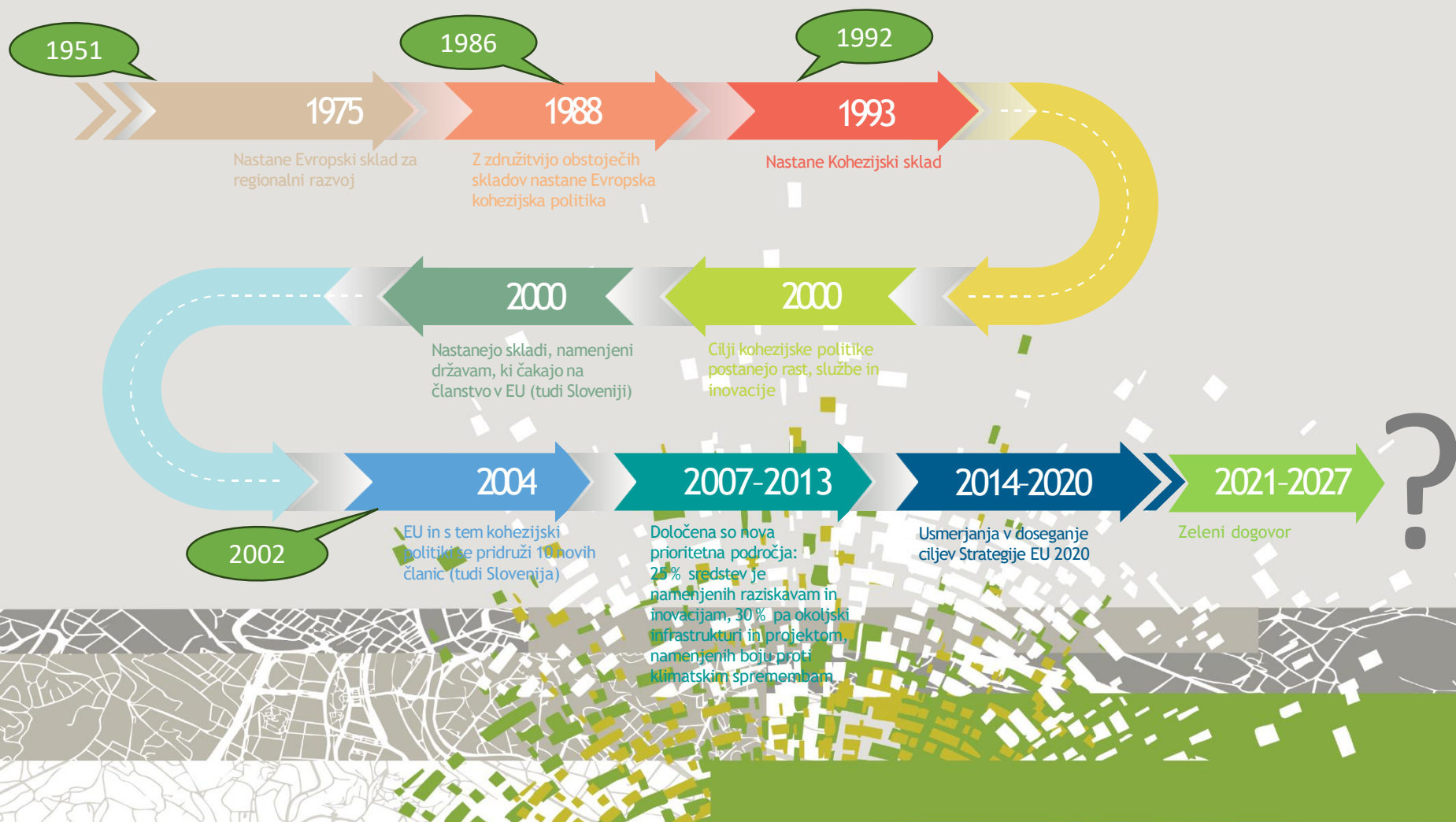
mag. Mojca Aljančič

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO IN REGIONALNI RAZVOJ

Evropska kohezijska politika RAZVOJ SKOZI CAS

Evropska kohezijska politika ima svoje cilje in poslanstvo določene v 174. členu PDEU

EU's next long-term budget (MFF) – performance of the EU budget

Na evropski ravni je **paket uredb za večletni finančni okvir (VFO) 2028–2034** objavljen na uradni spletni strani **Evropske komisije**, kjer je predstavljen celoten predlog proračuna in spremljajoča zakonodaja.

Javna obravnava predlogov je odprta od 18. julija 2025 - 12. novembra 2025.

Evropska komisija za obdobje 2028–2034 podaja novo formo strateškega načrtovanja, ki bo temeljila na predlogu uredbe o novem Skladu in nacionalnih in regionalnih partnerskih programih – NRPP.

Celotni večletni finančni okvir (VFO) združuje več evropskih skladov in usmerja skoraj **2 bilijona evrov** v pet ključnih področij, z jasnim ciljem: zagotoviti trajnostno, varno in vključujočo prihodnost za vse regije in prebivalce EU.

Pet strateških ciljev EU

- 1. Trajnostna blaginja Evrope v vseh regijah**, kar pomeni zmanjševanje razvojnih razlik in spodbujanje regionalne kohezije.
- 2. Evropske obrambne zmogljivosti in varnost**, kot odgovor na geopolitične negotovosti.
- 3. Podpora ljudem in krepitev evropskega socialnega modela**, ki temelji na pravičnosti, dostopnosti in vključevanju.
- 4. Ohranjanje kakovosti življenja**, z vlaganjem v okolje, zdravje in digitalno preobrazbo.
- 5. Globalna vloga Evrope**, ki se krepi z bolj strateškim pristopom k mednarodnemu sodelovanju.

Evropska komisija želi te cilje nasloviti z usklajenimi politikami in naložbami in jih vpeti v Evropski semester.

Okvir spremljanja

Country Specific Recommendations (CSR) so del letnega cikla usklajevanja ekonomskih politik v EU, imenovanega **Evropski semester**. Gre za priporočila, ki jih Evropska komisija vsako leto izda posameznim državam članicam glede:

- **fiskalne politike** (npr. javni dolg, proračunski primanjkljaj),
Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Republike Slovenije za obdobje 2025–2028 je že pripravljen in javno dostopen. Dokument je bil potrjen oktobra 2024 in predstavlja ključen del novega okvira fiskalnega upravljanja v EU, ki zahteva, da države članice pripravijo štiriletne načrte z določenimi fiskalnimi cilji.
- **strukturnih reform** (npr. trg dela, pokojninski sistem, zdravstvo),
- **socialnih politik** (npr. izobraževanje, socialna vključenost),
- **okoljskih in energetske ciljev** (npr. zeleni prehod, energetska učinkovitost).
Nacionalnem načrtu za obnovo narave (NNON), ki ga Slovenija pripravlja
Posodobljen Celovit nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN 2024)
Nacionalni strateški časovni načrt za digitalno desetletje Republike Slovenije

Finančna razdelitev sredstev

Večletni finančni okvir je razdeljen v pet glavnih področij:

- **865 milijard EUR** za **NRPP**, ki združujejo dosedanje programe v deljenem upravljanju – od kohezije, skupne kmetijske politike do notranje varnosti. Vključujejo reforme in naložbe, ki bodo temeljile na strogih kriterijih.
- **451 milijard EUR** za **Sklad za konkurenčnost**, ki bo usmerjen v štiri stebre: odpornost in varnost, čisti prehod, digitalno vodenje ter zdravje in biotehnologijo.
- **200 milijard EUR** za **Globalno Evropo**, ki bo omogočala bolj strateško mednarodno sodelovanje.
- **49 milijard EUR** za izobraževalne in participativne programe, kot sta **Erasmus+** in **AgoraEU**.
- **292 milijard EUR** za ostala področja.

Minimalne zahteve v okviru NNRP

Usmeritve za NRPP, ki ga naj bi vsaka država članica pripravila, bo moral izpolnjevati več minimalnih finančnih zahtev:

- **Določena alokacija** za neposredna plačila kmetom,
- **Določena alokacija** za najmanj razvite regije,
- **Določena alokacija** za migracije, upravljanje meja in varnost,
- **Določen delež v višini 14 % sredstev** za socialni cilj (brez kmetijskih plačil),
- **Določena alokacija** za Interreg, ki združuje čezmejno, transnacionalno in mednarodno sodelovanje
- **Zahteva po deležu v višini 25 % sredstev, ki ostaja ne dodeljen** – omogoča fleksibilnost v kriznih razmerah (naravne nesreče...).

Ne glede na dolgotrajna pogajanja za uveljavitev zakonodajnega paketa za obdobje 2028-2034 se izkazuje, da **mora** Slovenija pristopiti k načrtovanju strateško in usklajeno, saj ima priložnost, da s pametno porabo sredstev okrepi regionalni razvoj in zmanjša razlike med regijami.

Program EKP v obdobju 2021-2027

➤ Štirje skladi = 3,2 mio EUR

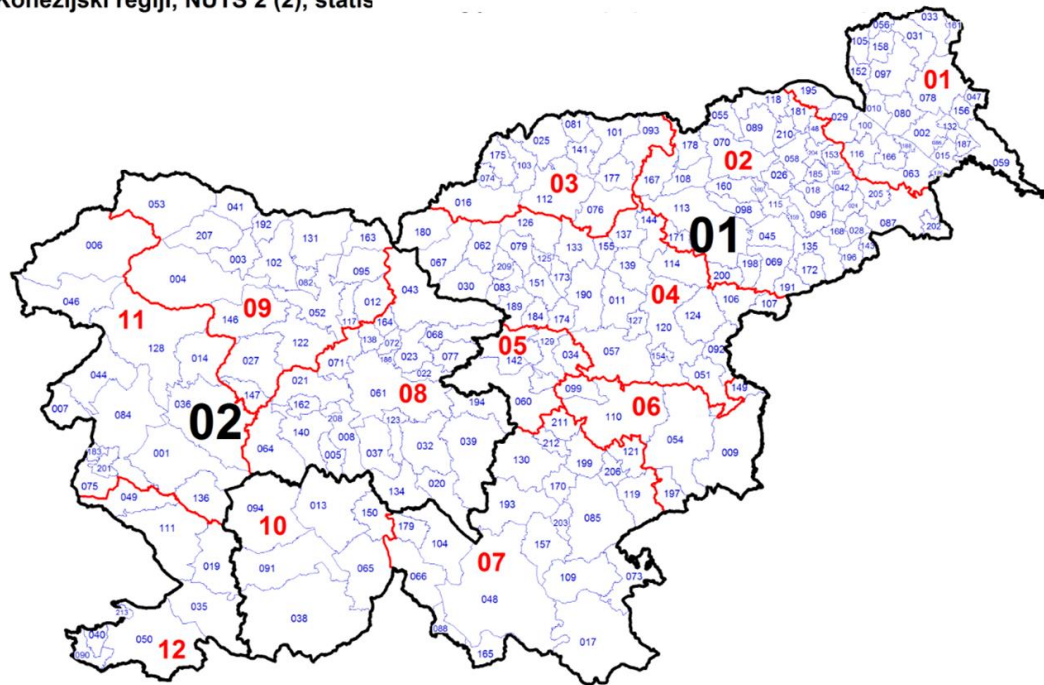
- Kohezijski sklad - KS
- Evropski sklad za regionalni razvoj - ESRR
- Evropski socialni sklad plus - ESS+
- Sklad za pravični prehod - SPP (za 2 premogovniški regiji: Zasavje in Savinjsko-Šaleška)

➤ Trije teritorialni pristopi =

spodbujanje povezovanja urbanega ter podeželskega ter za zmanjšanje razvojnih razlik

- Celostne teritorialne naložbe za trajnostni razvoj mest - CTN
- Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost - CLLD
- Regionalni razvoj z Dogovori za razvoj regij - DRR

Kohezijski regiji, NUTS 2 (2), statis

Vira: Statistični urad Republike Slovenije in Geodetska uprava Republike Slovenije

1

PAMETNA EVROPA

Spodbujanje inovacij, digitalizacije, gospodarske preobrazbe in podpora malim in srednje velikim podjetjem.

PN1

PN2

DRR

4

DRUŽBENA EVROPA Z IZVAJANJEM EVROPSKEGA STEBRA PRAVIC

Zagotavljanje podpore ustvarjanju kakovostnih zaposlitev, izobraževanju, spretnosti in znanja, socialni vključenosti in enakemu dostopu do zdravstvenega varstva.

PN6

ESS+

PN7

ESS+

PN8

2

ZELENA, OKOLJU PRIJAZNEJŠA, NIZKOOGLJIČNA EVROPA

Izvajanje Pariškega sporazuma, vlaganje v energetske prehode in obnovljive vire ter boj proti podnebnim spremembam.

PN3

PN4

DRR

CTN

CTN

5

EVROPA, BLIŽJE DRŽAVJANOM

Podpora lokalno vodenim strategijam in trajnostnemu razvoju mest v EU.

PN9

CLLD

CTN

3

BOLJ POVEZANA EVROPA Z IZBOLJŠANJEM MOBILNOSTI

Strateška prometna omrežja. Trajnostna in pametna Evropa.

PN5

DRR

6

K temu EU dodaja še specifični cilj
Sklada za pravični prehod

PN10

ONPP
ZasavjeONPP
SAŠA

5 GLAVNIH CILJEV, KI SO GONILNA SILA NALOŽB V OBDOBJU 2021 - 2027

Specifični cilji Sklada

1. Trajnostna blaginja Evrope v vseh regijah	1.1. Spodbujanje privlačnosti območij za podporo pravici do ostanka 1.2. Krepitev industrijske osnove Unije, dobavnih verig in proizvodnje 1.3. Podpora pravičnemu prehodu 1.4. Podpora digitalni preobrazbi 1.5. Podpora raziskavam, razvoju in inovacijam	1.6. Krepitev Unije varčevanja in naložb ter možnosti financiranja prek trga 1.7. Podpora socialnemu in dostopnemu stanovanjskemu sektorju 1.8. Krepitev prometne infrastrukture Unije 1.9. Podpora turizmu, vključno s trajnostjo 1.10. Podpora upravljanju voda, okolju in biotski raznovrstnosti
2. Obrambne zmogljivosti in varnost Evrope	2.1. Krepitev obrambne industrijske osnove Unije in vojaških zmogljivosti 2.2. Krepitev pripravljenosti Unije na krize in nesreče 2.3. Krepitev varnosti Unije (vključno s politikami notranjih zadev)	
3. Podpora ljudem, krepitev evropskih družb in socialnega modela	3.1. Podpora zaposlovanju, dostopu do trga dela, boljšim delovnim pogojem in mobilnosti delovne sile 3.2. Krepitev ponudbe delovne sile, izboljšanje izobraževanja in vseživljenjsko učenje 3.3. Spodbujanje enakih možnosti, podpora socialnim varnostnim mrežam, socialna vključenost, boj proti revščini in brezdomstvu, naložbe v socialno infrastrukturo 3.4. Omogočanje dostopa do storitev in pripadajoče infrastrukture 3.5. Naslavljanje izzivov demografskih sprememb 3.6. Naslavljanje socialnih učinkov razogljičenja stavb in cestnega prometa (ETS2, SCF)	
4. Ohranjanje kakovosti življenja v Evropi	4.1. Podpora dohodku kmetov in njihovi dolgoročni konkurenčnosti 4.2. Prispevanje k dolgoročni prehranski varnosti 4.3. Izboljšanje privlačnosti in življenjskih pogojev na podeželju 4.4. Zagotavljanje trajnosti in odpornosti ribiškega in akvakulturnega sektorja Unije 4.5. Krepitev trajnostnega kmetijstva in gozdarskih praks	
5. Varovanje evropske demokracije in krepitev institucionalnih zmogljivosti	5.1. Podpora razvoju odprtih, na pravicah temelječih, demokratičnih, enakopravnih in vključujočih družb 5.2. Krepitev vladavine prava 5.3. Krepitev učinkovitosti javne uprave in institucionalnih zmogljivosti javnih organov in deležnikov 5.4. Spodbujanje kulture in podpora živahnemu in raznolikemu kulturnemu sektorju	

Kateri izzivi nas čakajo?

Kohezija bo za proračunska sredstva EU tekmovala z vzhajajočimi prioritetami:

- varnost,
- obramba,
- migracije,
- zelen in digitalen prehod,
- izobraževanje in „kapaciteta“ ljudi
- stanovanjska problematika
- skupna kmetijska politika

Prihodnja širitev EU (Ukrajina, države Zahodnega Balkan)

Prenos izkušenj izvajanja Načrta za okrevanje in odpornost – centralizirano upravljanje in financiranje na podlagi mejnikov in ciljev (reforme)

Nizka poraba kohezijskih sredstev 2021-2027 (izplačanih 9,5% sredstev EU)

Teritorialni pristop – kombiniranje Interrega z nacionalno kohezijsko politiko

Temeljna načela

- Teritorialna kohezija
- Trajnostni razvoj
- Prilagajanje lokalnim potrebam

Urbani razvoj

Izboljšanje kakovosti življenja v mestih
Trajnostno načrtovanje urbanih območij
Zelena in digitalna preobrazba mest
Aktivna vključenost prebivalcev v razvojne procese

Celostne teritorialne naložbe (CTN)

Namenjene mestom in urbanim območjem
Spodbujanje celostnega načrtovanja in izvajanja projektov

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD)

Usmerjen v manjša mesta, podeželska in ribiška območja
Izvajanje prek lokalnih akcijskih skupin (LAS)
Pristop »od spodaj navzgor«
Podpora manjšim, lokalno usmerjenim projektom